

Gökyüzündeki Şekiller

Yıldızlı bir gecede gökyüzüne bakıp da etkilenmeyenimiz yoktur herhâlde... Yıldızların hiçbirini tanımayor olsak bile onları izlemek keyiflidir. Birkaç parlak yıldızın adını ve takımyıldız denilen şekilleri öğrenmeye başladıkça gökyüzünü izlemek çok daha keyifli hâle gelir.

Bundan binlerce yıl önce yaşayan insanlar parlak yıldızların oluşturduğu şekillere çeşitli benzetmeler yapmış. Böylece günümüzde kabul edilen takımyıldızlar ortaya çıkmış. Yanda İkizler Takımyıldızı'nı görüyorsunuz.

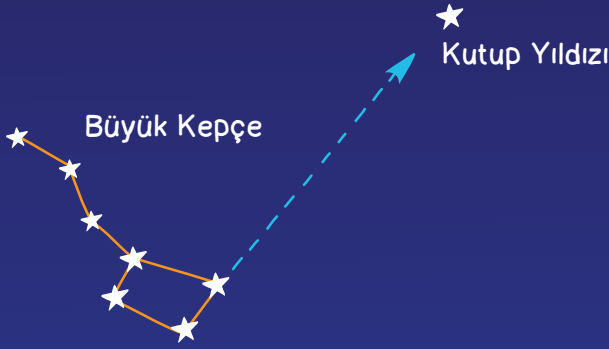
Birçok takımyıldızın mitoloji kaynaklı ilginç öyküleri var. Bu öyküler kültürlere göre değişiyor. Günümüzde kullanılan takımyıldız adları çoğunlukla Yunan mitolojisinden geliyor. Bugünkü gökyüzü atlaslarında 88 takımyıldız bulunuyor. Her takımyıldızın çevresindeki belirli bir alanda bulunan gök cisimlerinin o takımyıldıza dâhil olduğu kabul ediliyor.

Yaz aylarında başucumuzda gözlemleyebildiğimiz Yaz Üçgeni'ni ve üçgeni oluşturan yıldızların içinde bulunduğu takımyıldızları görüyorsunuz.

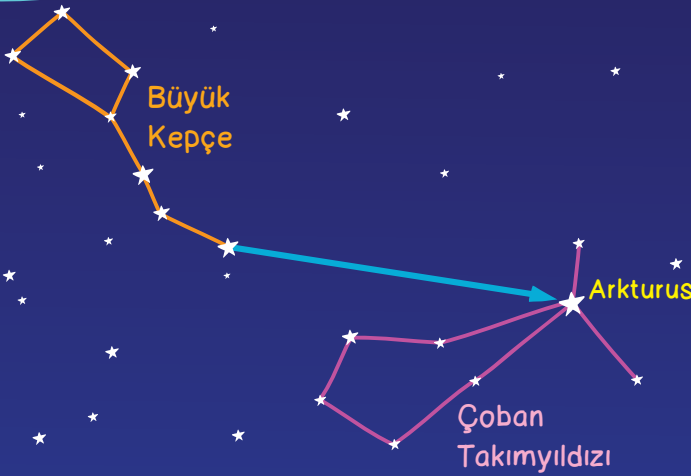
Takımyıldızların hepsini aynı anda gökyüzünde göremeyiz. Çünkü herhangi bir anda gök kürenin ancak yarısı ufkun üzerindedir. Gece saat ilerledikçe batıdaki takımyıldızlar batar, doğudan başkaları doğar. Bazı takımyıldızlar mevsime bağlı olarak ufkun altında kalır.

Ancak bazı takımyıldızlar var ki onları her zaman görebiliriz. Hiçbir zaman ufkun altında kalmazlar. Bunlar kuzey gök kutbunun yani Kutup Yıldızı'nın yakınındaki takımyıldızlardır. Hiç göremediğimiz takımyıldızlar da vardır. Bunlar da güney gök kutbunun yakınlarındaki takımyıldızlardır.

Gökyüzünü tanımaya, en kolay bulunabilecek takımyıldızlardan başlayabilirsiniz. Büyükeyi Takımyıldızı'nın parlak yıldızları Büyük Kepçe olarak bilinir. Büyük Kepçe başlangıç için iyi bir hedef olabilir. Yıl boyunca gökyüzünde

yer alan Büyük Kepçe'yi bulmak için kuzeye doğru bakmanız yeterli. Büyük Kepçe'yi bulduktan sonraki ilk işiniz Kutup Yıldızı'nı bulmak olabilir. Bunun için yukarıdaki çizimden yararlanabilirsiniz.

Tıpkı Kutup Yıldızı'nı bulduğunuz gibi, diğer yıldızları bulmak için de birtakım çizgiler, yol göstericiler hayal edebilirsiniz. Örneğin Büyük Kepçe'nin sapı, gökyüzünün en parlak yıldızlarından biri olan Arkturus'u işaret eder. Bu tür hayalî yol göstericilerden tüm gökyüzünde yararlanabilirsiniz.

Bir takımyıldızı gökyüzünde bulmaya çalışırken öncelikle takımyıldızın en parlak yıldızını bulun, ondan sonra adım adım ilerleyin. Haritada bu yıldıza çizgiyle birleştirilmiş en yakın yıldızı bulun, sonra aynı yıldızı gökyüzünde bulmaya çalışın. Bu şekilde ilerleyerek takımyıldızın tamamını gökyüzünde bulabilirsiniz.

